

MID - TIJDSCHRIFT

MID-TIJDSCRIFT

uitgave Sectie G2-HKKL

maart 1965

4e jaargang - nummer 1

Redactie: Luitenant-Kolonel E.Th. Poppe
Luitenant-Kolonel D.B.W. van Ardenne
Majoor A.J. Macville

Adres: SCHOOL MILITAIRE INLICHTINGENDIENST
Oranje Nassaukazerne
Harderwijk
telefoon: 03410-2741

.....

Het MID-Tijdschrift wordt functioneel gedistribueerd. De exemplaren behoren op de Sectie 2 aanwezig te zijn en dienen dus bij overplaatsing aan de opvolger te worden overgegeven.

.....

INHOUD

	Blz.
Het verzamelen van gegevens bij brigade en bataljons, deel I	1
Communisme (IV)	7
Krijgsgevangenen	15
Het "alziend oog" in de lucht luchtwaarneming"	16
Inlichtingen grondslagen	17
Een voorbeeld van een syllabus voor de opleiding van de verkenningsgroep van het painfbat (mech en mot)	19
Verklarende woordenlijsten en -boeken	21
Sovjets bestrijden vijandelijke geleide antitank raketten met behulp van rook	23
Truppenpraxis, Heft 3, 1961	26
Uit: Allgemeine Schweizerische Militärzeitschrift	29
Vergelijking van zware mitrailleurs USA - USSR	30

"Een Russisch voorschrift stelt: Het organiseren van de verkenning is de eerste plicht en een hoofdtaak van alle commandanten"

HET VERZAMELEN VAN GEGEVENS BIJ BRIGADE EN BATALJONS, DEEL I

1. Voorwoord door Generaal Majoor G.H. CHRISTAN, Commandant 4e Divisie

Zonder inlichtingen en gegevens betreffende de tegenstander en het terrein is het voor geen enkele commandant mogelijk een goed gefundeerd besluit te nemen en zal men bij de uitvoering van de opdracht voor onaangename verrassingen komen te staan.

Bij vele oefeningen is duidelijk gebleken, dat het verzamelen en interpreteren van de gegevens, nodig om inlichtingen te kunnen produceren, geen eenvoudige taak is. Toch is dit van zeer groot belang.

Ik juich het initiatief van de redactie van het MID-blad toe, om deze materie weer eens geheel uit de doeken te doen.

Ik beveel alle commandanten en Sn 3 aan, dit artikel te lezen en te bestuderen en ik hoop, dat zij daardoor dit essentiële onderwerp bij oefeningen goed tot zijn recht kunnen laten komen.

2. Beginnelsen

Het Amerikaanse Voorschrift FM 30-5 geeft op zeer treffende wijze "Intelligence is a basic requirement in operational planning. The effectiveness of the accomplishment of the mission is related directly to the availability of intelligence".

Inlichtingen zijn dus een verantwoordelijkheid van de commandant.

De S2 kan alleen met volledige steun van zijn commandant en volledige medewerking van de S3 zijn taak naar behoren vervullen.

De eerste stap is het vaststellen van de inlichtingenbehoefte.

Dit wordt door de commandant vastgelegd in zijn kernvragen. De tweede stap is het bepalen van de prioriteit waarin de verschillende inlichtingen benodigd zijn. Ten derde moet de inlichtingenbehoefte worden afgewogen tegen het beschikbare verzamel potentieel.

De inlichtingenbehoefte is gebaseerd op de opdracht van de eigen eenheid en is benodigd voor:

- het plan voor de manoeuvre;
- het selekteren van doelen voor de beschikbare wapens;
- het beveiligen van de eenheid tegen verrassing en om te voorkomen dat de vijand gegevens over de eigen eenheid inwint.

De inlichtingenbehoefte kan worden verdeeld in drie groepen:

- (1) het terrein;
- (2) het weer;
- (3) de vijand.

We zullen ons nu eerst bezig houden met het verzamelen van gegevens betreffende de vijand.

Over de vijand dient de S2 vanzelfsprekend een goede basis kennis te hebben, anders ontgaat hem zin en achtergrond van het vijandelijk optreden.

3. Het verzamelplan

Teneinde het verzamelen van gegevens te coördineren, de prioriteiten vast te stellen, duplicering te voorkomen en doelgerichte gegevens te verzamelen die de kernvragen van de commandant kunnen helpen beantwoorden, stelt de S2 een verzamelplan op.

Basis zijn de kernvragen. Op bats en brig niveau zijn dit doelgerichte directe vragen zoals:

- heeft de vijand heuvel X bezet, waarmee?
 - is bos Y doorschrijdbaar voor tks en AMX?
 - heeft de vijand reserves; waar, hoe sterk, waar en wanneer in te zetten. Ook kan de commandant een veronderstelling maken. De daaruit voortvloeiende vraagpunten vormen de kernvragen; b.v.: Als ons bat aanvalt, kan de vijand een tegenaanval doen uit richting Q of zuid van P.
 De kernvraag wordt dus: heeft de vijand een reserve bij Q en/of W van P, hoe sterk? Gaat de vijand tijdens onze aanval een tegenaanval doen uit rg Q of zuid van P? We zien dus steeds weer WAAR en WAT?
 De S2 moet zijn BC dus gaan vertellen:

- (1) is er bij Q en/of W van P een vij reserve-eenheid;
- (2) als deze er is (zijn) doet(n) zij dan een tegenaanval?

Ook al is er bij Q op het moment dat de vraag werd gesteld nog geen reserve, toch kan op het uur U+X min deze er wel zijn. We plannen dus activiteit voor een verzamelorgaan rond P en Q en op de aanvoerwegen naar P en Q. Dit kan zijn een patrouille, als tijd genoeg beschikbaar is of b.v. een vlucht van een lt vltg of beide.
 We zien hierbij tevens dat:

- (1) verrassing van die zijde kan worden voorkomen;
- (2) mogelijk wordt een potentieel doel gevonden voor enige vorm van beschieting;
- (3) de commandant kan tijdig beslissingen nemen over de inzet van zijn reserve, de vuursteun te concentreren en een tk dreiging eventueel op te vangen mede met (delen van) de at batterij.

Na aldus:

- (1) de behoefte aan inlichtingen;
- (2) de prioriteiten;
- (3) de middelen;

te hebben overwogen, komt de S2 dan tot de volgende conclusie:

- (1) vannacht een patr om vijand vast te stellen rond Q (zo mogelijk daar laten tot inzet eigen aanval en blijven melden);
- (2) kort voor uur U en tot U+X min een lt vltg vlucht met waarneming rond Q en wegen naar Q (aanvraag aan brigade);
- (3) verzoek aan brigade om luchtverk van wegen naar Q en tijdens de aanval waarneming van geb Q (door verk esk dat op die flank gaat optreden);
- (4) tijdens de av de verkgrp op flank tegen Q (c.q. patr van één van de cien).

Zodra de vijandelijke reserve gaat verplaatsen, kan dat gerapporteerd worden door: - lt vltg van brig (door bat uit te luisteren), door verkesk (idem) en eigen verkgrp.

De plaatselijk aanwezige vijand wordt vanzelfsprekend onder observatie gehouden door de voorste eenheden. Ten hoogste kan de S2 vragen naar specifieke dingen, zoals het teruggaan van vijand, aantrekken of weghalen van tks enz., doch in het algemeen behoeft hierover weinig in het verzamelplan te worden opgenomen, tenzij blijkt dat de lagere eenheden slecht melden.

Het te bestrijken gebied omvat:

- gebied van verantwoordelijkheid; 5 km voor een bat; 15 km voor een brig (diepte);
- gebied van inlichtingenbelangstelling, 10 km voor een bat, 30 km voor een brig (diepte).

De beide aanduidingen geven zelf aan wat er mede wordt beoogd.

Het eerste gebied gaat zo diep als de dracht van de wapens of tot het eerste doel en dat is doorgaans dezelfde afstand.

Verzamelorganen

Met onze huidige middelen zijn deze diepten nauwelijks te bereiken. Komen er in het bat grondradars met een bereik van ± 5 km dan wordt de toestand wat gunstiger.

Patrouilles tot 5 km zijn, waar geroutineerde patrouille soldaten thans nauwelijks in het bataljon aanwezig zijn vrijwel niet meer mogelijk.

De brigade kan met lt vltgn overdag tot 15 km in meer of mindere mate zien. Het verkesk kan onder bepaalde omstandigheden 15 km in front en/of op de flanken verkennen. Een verkcie kan zich niet verder dan 8-10 km in "onzeker" gebied wagen, omdat het incasseringsvermogen te gering is, en omdat men dan buiten het steunbereik van de artillerie valt.

Een verkcie kan tijdens duisternis gelijktijdig 3 à 4 gemot patrouilles uitzenden en voorts een 2- of 3 tal patrouilles te voet voor verkenning op grotere afstanden.

Het is met onze verkcie evenwel een aflopende zaak en in de nabije toekomst zullen overal verkesks er voor in de plaats treden.

Daarom zal onze aandacht zich steeds meer moeten richten op de mogelijkheden en beperkingen dezer eskadrons. In het kader van dit artikel moge volstaan worden met de volgende opmerkingen:

- (1) De laagste eenheid van cavalerie verkenningseskadrons, die zelfstandige verkenningen uitvoeren is het peloton.
- (2) Cavalerie verkenningen nemen veelal het karakter aan van gevechtsverkenningen.
- (3) Cavalerie verkenningseenheden kunnen niet onder alle omstandigheden bij nacht opereren. Men overwege hierbij dat wij geen "stille verkenningen" kunnen uitvoeren.

Een en ander kan er toe leiden, dat de brigade S2 in een aantal gevallen een beroep moet doen op de infbats voor nachtelijke patrouillegang en voor al die verkenningsactiviteiten die om bepaalde redenen ook overdag niet door de vijand opgemerkt mogen worden.

Bovenstaande houdt in, dat door verschillen in verzameltechniek en verzamelorganen, de verzamelplannen niet eensluidend kunnen zijn voor optreden bij dag of nacht.

De behoefte aan inlichtingen voor bats en brigs kunnen vrijwel nimmer geheel bevredigd worden. We zouden immers alles wel willen weten.

Maar dat kan niet en daarom moet de S2 selekteren en hij moet de beperkte verzamelcapaciteiten aanwenden voor de zaken, die de grootste vijandelijke dreiging of de grootste sta-in-de-weg kunnen betekenen. Dit zijn dus die gegevens die het antwoord moeten gaan geven op de inlichtingen die zijn commandant hun heeft opgedragen te produceren.

De mate van detail van de gegevens die worden verzameld verschillen bij bat en brigade.

Verder wil het bat alles vrijwel direkt ontvangen, terwijl voor de brig enige vertraging kan worden geaccepteerd, mits de brigade nog tijdig kan reageren.

Het terrein, waarin we optreden, biedt vaak al enig houvast over een mogelijk vij optreden.

Daarin zijn gebieden geschikt voor gereedstellen, geschikt voor gemechaniseerde aanval, voor aanval te voet en infiltratie. Er zijn bepaalde overgangsplaatzen waar de vijand vloten zal inzetten. Er zijn gebieden waar hij zijn art in stelling zal laten komen.

We weten dus waarnaar we zoeken en we kunnen aan de hand van de taktische weer- en terreinstudie bepalen waar we moeten laten zoeken.

Samenvattend voert de S2 de volgende stappen uit:

- (1) Nagaan waar en wat bekend moet worden en dit zonodig uiteenlaten vallen in een aantal verkenningsopdrachten en prioriteiten vaststellen.
- (2) De opdrachten daartoe formuleren.
- (3) Nagaan wie wat kan verzamelen.
- (4) Opdrachten verstrekken.
- (5) Controle, aktiveren en aanvullen.

Er mag nog worden verwezen naar wat geschreven is over het terrein en het verzamelplan voor mech, mot en tkbats in MID-blad 1963 nr 3 t.a.v. "opmars" en 1964 nr 1 "de verdediging". Vooral in dit laatste artikel is zeer goed weergegeven een TWTS en een verzamelplan. In MID-blad 1963 nr 1 zijn nog een TWTS-oleaat en verzamelplan oleaat opgenomen bij de oplossing van de oefening "SCHWALM" (verdediging).

4. Voorbeeld I

Laten we schets 1 nu eens ter hand nemen en veronderstellen dat een brig de verd moet voeren in het geb van de N beek, in het noorden G inb in het zuiden tot boscomplex IV.

We zien dat de vijand kan naderen tussen moeras M3 en moeras M1 tussen moeras M1 en M5 en tussen moeras 5 en bos III.

De tweede genoemde sektor gaat dan over in een nadering tussen bossen I en II (2 km breed) en tussen bossen II en III (6 km breed).

Deze sektor is bedekt, breed en zeer geschikt voor aanval tot de N beek.

Daar wordt hij weer ongunstig door het moeras M2 en stad P aansluitend aan bos IV.

De noordelijke nadering L-/A-G (breed 4 km) is eveneens gunstig doch biedt weinig dekking. Een vijand die gemechaniseerd aanvalt zal gaan ontplooiën in bats colonnes op 8-12 km van onze voorste lijn d.w.z. in het bedekt terrein op de oost rand van onze schets. Het is een gunstige gelegenheid voor eigen verkenningsorganen dit waar te nemen en te rapporteren. Dit zal plaats vinden op ± uur U-20/30 min. Hier kan voor de brigade worden vastgesteld de sterkte, samenstelling en richting van de ontplooiende vijandelijke regimenten. Hieruit kan globaal worden bepaald waar en met welke sterkte de vijand zal aanvallen.

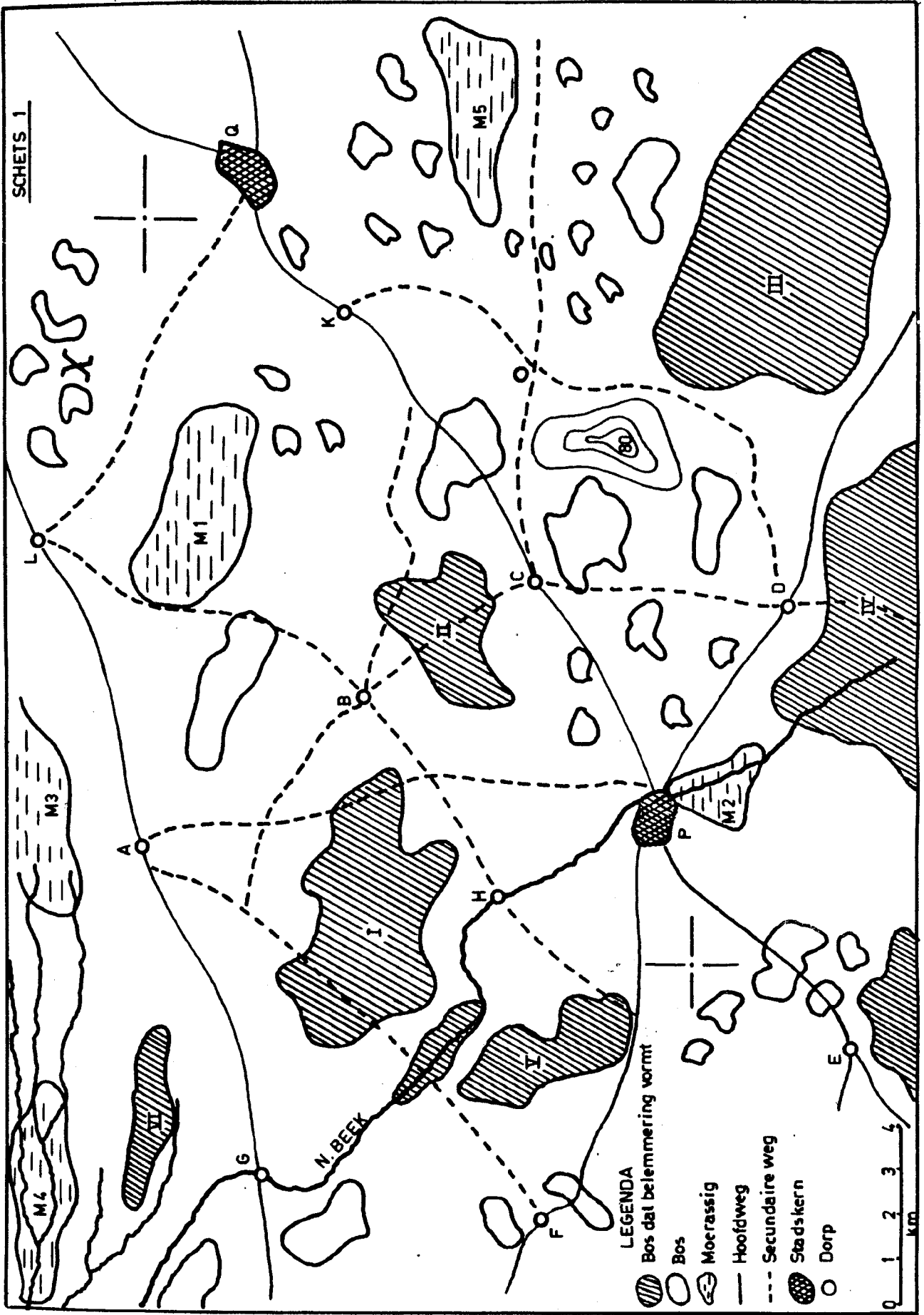
Voor de zuid sektor zal vervolgens moeten worden vastgesteld welk deel van de vijand noord van bos II langs gaat en vervolgens of de vijandelijke aanval hoofdzakelijk noord van P langs gaat of ook op P en moeras M2 zuid hiervan. De vraag is verder of de vijand afdoende maatregelen heeft getroffen tegen grondverkenning oost van de lijn bossen I, II en III, hoe de vijand zal optreden, of luchtverkenning beschikbaar is (lichte vltgn en tijdstip van de dag) en hoe deze taak uit te voeren.

De vijandelijke taktiek zal kunnen zijn:

- a. een of meer voordetn bezetten gebieden gunstig voor zijn aanval (o.a. corridor tussen bossen I en II). Grondverkenning onzerzijds zal dan ook mogelijk blijven;
- b. de vijand gaat met een sterk scherm voorwaarts en belet onze grondverkenning. Deze methode wordt niet zoveel toegepast en vergt veel troepen. Wordt het met weinig troepen uitgevoerd dan blijven grondverkenningen onzerzijds mogelijk.

De brigade verkeenhed (cie of esk) zal dus worden gedirigeerd op de as G-A-L en naar de grbn tussen Q en Bos III.

che
allen
net
mars"
oed
og
de
lg de
zui-
moe-
en
aan
edt
en in
rein
igen
vinden
erkte,
Hier-
aan-
van de
val
van.
gen
op-
de
cor-
moge-
rken-

De verkenning zal zich voortzetten op de flanken van de vijandelijke ont-plooiende eenheden en de brigade zal voortdurend worden gemeld:

- sterkte, samenstelling en richting vijand.

Gebruik makende van de bedekte terreinen zal men dit langere tijd kunnen volhouden.

Deze verkenning zal d.m.v. waarneming uit de lucht (heli en lt vltgn) worden aangevuld en gecompleteerd, vooral v.w.b. de eenheden van de vijand die volgen. Tenslotte zal het werk mede worden overgenomen door de vpd'n, patrouilles en wpn van de voorbats.

Het is zeer gunstig als enige wpn worden opgesteld in de randen van bossen I, II en III, die daar blijven waarnemen en melden ook als de vijandelijke aanval vordert. Met een viertal wpn bestrijkt men de belangrijkste naderingen.

Samenvattend volgen hier de opdrachten voor het verkesk, lt vltgn en voorbats zoals opgesteld door de brigade S2 (gevecht tot vlv).

Verkesk

- a. Verken langs de as G-A-L tot geb X en bedekte terrein tussen bos III op aanwezigheid, sterkte en activiteit vijand.
- b. Meld iedere verplaatsing en activiteit vanuit genoemde gebn in het bijzonder langs de assen L-A-G, B-H/P, en Q-C-P tot aan de lijn der vpd'n. Zet de verk ook bij vij optreden zolang mogelijk voort.
- c. Bewaak de corridor zo van D.

Lt vltgn

- a. Verken de bedekte gebn in X en tussen bos III en Q op aanwezigheid, sterkte en soort activiteit vijand.
- b. Meld verplaatsingen van onder a genoemde gebn in rgn A-G, B-H, C-P en uit zo rg naar D.
- c. Zo mogelijk iedere 30 min een verk. Rapporteer aan Uw lso.

Li voorbat

- a. Meld sterkte, soort en activiteit vijand langs as A-G en as B-H.
- b. Meld alle activiteit in bos I.
- c. Plaats wp in n rand bos I die blijft waarnemen as A-G en in o-rand bos I, die blijft waarnemen corridor tussen bos I en II.

Re voorbat

- a. Meld sterkte, soort en activiteit vijand langs as C-noord van P, C-P tussen C en bos III en D-P.
- b. Meld alle activiteiten in bos II en n rand bos IV.
- c. Plaats wp n rand bos IV zuid van D en in bedekt terrein zw van C die blijven waarnemen in de sektor tussen bos II en bos IV.

Als de voorbats in de toekomst gaan beschikken over grondradar, dan is het nuttig de lijn van max bereik hiervan op de kaart te plaatsen.

Het verkesk kan dan komende in deze lijn zijn verk activiteiten afbreken en overgeven aan de voorbats (m.u.v. tevoren door de brig S2 aangegeven niet bestreken gebieden).

.....

(wordt vervolgd)

COMMUNISME (IV)

door Kapitein D. Stevens

De leer van Marx en Engels bestaat uit drie hoofdbestanddelen, die echter niet gescheiden van elkaar moeten worden gezien, daar zij alle ten nauwste met elkaar verbonden zijn.

De drie delen waarin het Marxisme, terwille van het overzicht, wel worden verdeeld zijn:

- het dialectisch materialisme of DIAMAT;
- het historisch materialisme of HISTOMAT;
- de politieke economie of POLITIEKONOMIE.

In dit hoofdstuk wordt een beknopt overzicht gegeven van de Marxistische doctrine, zonder deze kritisch te bespreken. De kritiek komt een volgende keer aan de orde.

Het dialectisch materialisme

F. Engels definieerde de dialectiek als: "De wetenschap van de algemene bewegings- en ontwikkelingswetten van de natuur, de menselijke maatschappij en van het denken". 1)

Het dialectische principe is uit de Griekse FILOSOFIE bekend van Herakleitos (± 540-480 v. Chr.) 2). Het Griekse "dialego" (δίαλεγομαι) betekent o.a. "disputeren", doch ook "uitschiften". Het dialectisch materialisme bevat beide aspecten. In de modernere filosofie was het G.W.F. Hegel (1770-1831) die het dialectisch principe toepaste, aan wie Marx het ontleende. Doch de inhoud van Hegel's dialectiek wordt 180 graden omgekeerd. Hiertoe zet Marx het materialisme van Feuerbach en de Franse materialisten, i.c. de materie is het enige wezenlijke dat bestaat, voort. Volgens het Marxisme misten deze laatsten het principe van de zich voortbewegende ontwikkeling, terwijl zij evenmin het materialisme in alle consequenties zouden hebben doorgedacht tot op het maatschappelijk leven en zij zouden er derhalve geen lering uit hebben getrokken voor de verbetering hiervan.

Een vereniging van het dialectisch principe met het doorgevoerde materialisme wordt door Marx tot stand gebracht in zijn dialectisch materialisme.

Hij zegt zelf:

"Voor Hegel is het denkproces, dat hij zelfs onder de naam Idee tot een zelfstandig voorwerp maakte, de schepper van het werkelijke Bij mij is daar-entegen het ideële niets anders dan het in het menselijke brein vertaalde en gewijzigde materiële". 3)

Het dialectisch materialisme kent een viertal principes:

1. De dingen en verschijnselen zijn organisch met elkaar verbonden; zijn van elkaar afhankelijk en bepalen elkaar.
2. De natuur is steeds in beweging en verandering, in vernieuwing en ontwikkeling. Het oude, overleefde, gaat ten gronde; het nieuwe ontstaat en ontwikkelt zich.
3. Deze ontwikkeling gaat sprongsgewijze vooruit, hetgeen veroorzaakt wordt doordat kwantitatieve veranderingen aanleiding geven tot kwalitatieve wijzigingen.

1) F. Engels - Anti Dühring 1878.

2) Vide H.J. Störig - Geschiedenis van de filosofie, deel I (Prisma 409) p. 128-131 en M. Rozenhal, P. Joedin - Kratki filozofski slovary, Moskva 1955, p. 86-87. Deze auteurs betrekken met F. Engels ook Aristoteles (384-322 v. Chr.) in de dialectiek, vide p. 111 en 26-27.

3) K. Marx - Slotwoord bij de tweede uitgave van "das Kapital".

4. Dit alles geschiedt omdat in elk wezen en verschijnsel innerlijke tegenstellingen bestaan, die tegen elkaar een strijd voeren. 1)

De twee eerste begrippen welke een onderdeel vormen van de filosofie van het dialektisch materialisme zijn: de kwaliteit en de kwantiteit der dingen en verschijnselen.

De kwaliteit der dingen

Het geheel der woenskenmerken die een ding of verschijnsel maken tot dat wat het is, en dat zich hierdoor onderscheidt van een ander ding of verschijnsel noemt men de kwaliteit.

Deze "Kwaliteit" behoeft hier niets te maken te hebben met een waarde-oordeel, zoals "beter" of "slechter".

"In zijn kwaliteit van Minister van Buitenlandse Zaken ging Dr Pietersen samen met de Heer Jansen naar India". Hierbij onderscheidde Dr Pietersen zich van de Heer Jansen op de eerste plaats doordat hij Minister van Buitenlandse Zaken was.

De kwantiteit der dingen

Behalve een kwaliteit bezit alles ook een kwantitatieve zijde. Zo kan het één groot, het andere klein zijn, of een stof samengesteld zijn uit kleine (b.v. monomere) of grote (b.v. polymere) moleculen.

Het Marxisme en Marxisme-Leninisme zien een nauwe samenhang tussen kwaliteit en kwantiteit, hetgeen wordt doorgevoerd in hun maatschappijleer.

"Behalve de kwaliteit vertoont ieder ding ook een kwantitatieve zijde; wordt het door bijzondere kwantitatieve kenmerken gekarakteriseerd, waarvan het kwalitatieve bestaan der dingen afhangt". 2)

Als voorbeelden van kwantitatieve eigenschappen die toch de kwaliteit, de hoedanigheid, karakteriseren noemt het geciteerde werk de metalen, waarvan ieder zijn eigen uitzettingscoëfficiënt en geleidbaarheid voor warmte heeft.

Het omslaan van kwantitatieve veranderingen in kwalitatieve

De Marxisten en Marxisten-Leninisten zijn van mening, dat inwendige kwantitatieve veranderingen, dus inwendige veranderingen in bepaalde hoeveelheden, wetmatig een kwalitatieve verandering teweeg kunnen brengen. Als voorbeeld wordt o.a. genoemd de verbinding van kleine (monomere) moleculen tot grote (polymere) bij de fabricage van kunststoffen zoals plastic en kunstvezels, waardoor verschillende kwalitatieve eigenschappen ontstaan. Deze veranderingen zouden zich overal voordoen, zowel in de natuur als in de ontwikkeling van de maatschappij, en wel sprongsgewijs.

In de maatschappij heeft dit b.v. betrekking op de eerder genoemde maatschappij ontwikkelingen b.v. van Feodale naar Bourgeois maatschappij. Op het breukvlak van deze sprongsgewijze ontwikkeling zouden zich revoluties hebben voorgedaan. (Tussen die beide tijdperken: de burgerlijk democratische revoluties.) In deze perioden tussen de revoluties gaat de inwendige ontwikkeling door. In het feodale tijdperk met zijn grootgrondbezit en landbouw ontstonden de "kapitalistische" industrie en handel, die steeds toenamen - een kwantitatieve vermeerdering - dus die uiteindelijk het voortbestaan van de feodale maatschappij onhoudbaar maakten.

Na de revoluties die een eind maakten aan de heerschappij van de grootgrondbezitters en de macht in handen brachten van de gegoede burgerij (bourgeoisie) was een maatschappijvorm ontstaan die ook kwalitatief wezenlijk anders was dan de voorgaande, zo luidt de theorie.

- 1) Zie ook: I.W. Stalin - over het dialectisch en historisch materialisme, 1938.
- 2) Grundlagen des Marxismus-Leninismus (Dietz) Berlin 1964 p. 79.

Tegenstelling en tegengesteldheid

Bij elk verschijnsel doen zich inwendige tegenstellingen voor, die zonder elkaar niet kunnen bestaan, terwijl van buitenaf gezien, toch één geheel wordt gevormd. Zo loopt van de ene pool van een batterij naar de andere één stroom. In feite zijn er echter twee tegenstellingen: een negatieve en een positieve pool.

Men past deze theorie ook toe op de maatschappijvorm waar de volgende (klasse) tegenstellingen zouden bestaan (hebben):

slavenhouders maatschappij	:	slavenhouders	contra	slaven
feodale maatschappij	:	grootgrondbezitters	contra	ondergeschikte boeren
kapitalistische maatschappij	:	kapitalisten	contra	proletariaat.

Alles is voortdurend in ontwikkeling. En "ontwikkeling is de strijd der tegenstellingen", zei W.I. Lenin in zijn werk over het vraagstuk der dialectiek. Iets dat zich ontwikkelt draagt de kiem bij zich van de nieuwe verschijning, de nieuwe kwaliteit.

In zijn werk "over de tegengesteldheid" (1937) geeft Mao Tse-toeng een voorbeeld:

"In een bom bestaan - tot zijn explosie - tengevolge van bepaalde omstandigheden tijdelijk tegenstellingen in een eenheid naast elkaar. En pas bij het optreden van nieuwe omstandigheden (de ontsteking) volgt de explosie".

De doctrine leert dat ook in de "kapitalistische" maatschappij een ontwikkeling is te constateren en wel een enorme - kwantitatieve - toename van het proletariaat. Hierna zou een openlijke splitsing plaats vinden: de proletarische, socialistische revolutie. Bij de revolutie worden tegenstellingen 1) tot tegengesteldheden 2): beide delen, kapitalisme en proletariaat, staan openlijk met de wapens in de hand tegenover elkaar.

Volgens Friedrich Engels is de revolutie: "de act, waardoor een deel der bevolking het andere deel zijn wil door middel van geweren, bajonetten en kanonnen, dus met de meest autoritair denkbare middelen opdringt, en de winnende partij moet, wanneer zij niet voor niets gestreden wil hebben, deze heerschappij duurzaamheid verlenen door de schrik, die hun wapens de reactionairen inboezemen".

Men zegt dan dat de "progressieve" zijde bij al deze ontwikkelingen het in maatschappij of natuur wint van de conservatieve (of "reactionaire"): "maar in laatste instantie bepaalt juist deze strijd het karakter van de ontwikkeling, in het verloop waarvan het nieuwe de weerstand van het oude breekt, het in het leven wint, en het oude, overleefde, ten gronde gaat". 3)

Er is een negatie van het oude door het nieuwe. Van de beide in de proletarische revolutie openlijk strijdende delen zal, zo meent men, het nieuwe (hier: proletarische) deel overwinnen.

In de volgende stadia worden vanzelfsprekend steeds de verworvenheden van de voorbije perioden overgenomen. Men zou noch de stand der techniek en wetenschap, noch de ontwikkeling in het menselijk ras kunnen loochenen.

De negatie der negatie

De term "negatie" werd reeds door Hegel in de dialectiek ingevoerd. In de loop der ontwikkelingen komt ook de "negatie der negatie" voor.

In zijn "Herrn E. Dührings Umwälzung der Wissenschaften" (Anti-Dühring) geeft F. Engels hier een voorbeeld van:

"Maar vindt zo'n gerstekorrel de voor hem normale omstandigheden, valt hij op

1) Russisch: protiworetsjia.

2) Russisch: protiwopolozjnosti.

3) Grundslagen der Marxismus - Leninismus, Berlin 1964, p. 90.

een gunstige grond; dan maakt hij onder de invloed van de warmte en de vochtigheid een eigen verandering door, hij ontkiemt; de korrel als zodanig vergaat, wordt genegeerd, in zijn plaats komt de er uit ontstane plant, de negatie van de korrel. Maar wat is de normale levensloop van deze plant? Ze groeit, wordt bevrucht en produceert tenslotte weer gerstekorrels, en zodra deze gerijpt zijn, sterft de halm af, wordt op zijn beurt genegeerd. Als resultaat van deze negatie hebben we weer de gerstekorrel van het begin, maar niet alléén, doch in tien-, twintig-, dertigvoudig aantal".

Het is dus een ontwikkeling die de reeds doorlopen stadia nog eens doormaakt, maar anders, op een hogere trap. 1)

Bovendien geeft het voorbeeld van de vermeerderde gerstekorrels een beeld van de Marxistische reproductie-theorie.

Hetzelfde zou gelden voor de maatschappij-ontwikkelingen in de verschillende fasen. In "het kapitaal (I)" zegt K. Marx:

".... het kapitalistische privé eigendom is de eerste negatie van het individuele, op eigen arbeid gegrondveste privé eigendom. Maar de kapitalistische productie creëert met de noodzakelijkheid van een natuurproces zijn eigen negatie. Het is de negatie der negatie. Deze herstelt niet het privé eigendom, wel echter het individuele eigendom op grondslag van de verworvenheden van het kapitalistische tijdperk: de coöperatie en het gemeenschappelijk bezit van de aarde en de door de arbeid zelf geproduceerde productiemiddelen".

Met de negatie van het kapitalisme wordt hier bedoeld: het communisme.

Onder individuele eigendom verstaat Marx in het laatste geval dat ieder individu meedeelt in gemeenschappelijk bezit."

Vorm en inhoud 2)

Twee belangrijke filosofische begrippen, welke ook in het communisme voorkomen, zijn "vorm" en "inhoud".

Marx gebruikte deze o.a. in "die deutsche Ideologie" (1845-46):

"Daar de staat de vorm is, waarin de individuen ener heersende klasse hun gemeenschappelijke belangen tot gelding brengen volgt hieruit dat alle gemeenschappelijke instellingen door de staat tot stand komen en een politieke vorm krijgen".

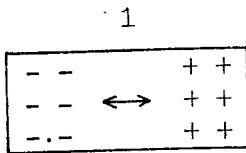
W.I. Lenin stelt, dat "de staat, die gevormd wordt door de dictatuur van het proletariaat, een staat is met een nieuwe inhoud - een proletarische. De vorm van de staat, met politie, leger enz. is dezelfde gebleven als die van het kapitalisme".

Het uiteindelijke stadium, het communisme, heeft echter ook een geheel andere vorm. Hierbij zou de staat als staat met de eerder genoemde organen verdwenen zijn, eenvoudig omdat zij niet meer nodig zijn.

Zowel de vorm als de inhoud zou dan wezenlijk verschillen van het kapitalisme. Men zou de Marxistische dialectiek schematisch als volgt kunnen weergeven. In dit geval betreft het de overgang van de "kapitalistische" maatschappij naar de communistische via de dictatuur van het proletariaat.

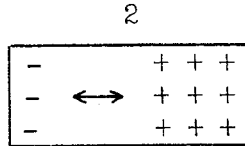
1) Zie ook W.I. Lenin - Karl Marx, een inleiding tot het Marxisme.

2) Russisch: forma i sodjertzjanië.

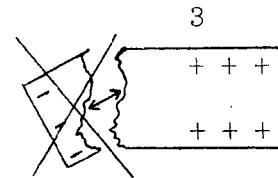
KAPITALISTISCHE
MAATSCHAPPIJ

twee klassen:
- bourgeoisie
+ proletariaat

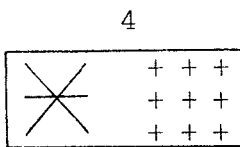
IDEM IN
LAATSTE STADIUM

toegenomen kwantiteit
(hoeveelheid) van pro-
letariaat en duidelijke
strijd der klasse-tegen-
stellingen.

PROLETARISCHE
REVOLUTIE

de openlijke strijd
der tegengesteld.
Het oude "overleefde"
deel (de bourgeoisie)
wordt vernietigd door
het nieuwe (het pro-
letariaat).

DICTATUUR VAN HET
PROLETARIAAT

De oude vorm van de staat is
behouden, de inhoud is verschil-
lend.

De kwaliteit (hoedanigheid) van
deze staat is anders.

 strijd tegen de laatste over-
blijfselen van het kapitalisme.

Het hedendaagse dialectisch materialisme

Ook het huidige communisme beschouwt het dialectisch materialisme als de overval
op passende sleutel.

Het is niet alleen een filosofisch aspect, het is een voortdurende strijdopgave:
"Daarom bestaat de scheppende toepassing der Marxistische dialectiek voor alles
daaruit, ze in de praktische werkzaamheid als wapen, als middel tot de wijziging
van het leven te gebruiken". 1)

Een schoolvoorbeeld van de toepassing der dialectiek als strijdmiddel is
West-Berlijn. De Sovjets willen de westerse enclave, die West-Berlijn in Oost-
Duitsland vormt, opruimen. 2) Het is daarom noodzaak de toekomstige, "nieuwe"
(Sovjet) krachten zoveel mogelijk te stellen tegenover het "oude, overleefde"
(Democratische) West-Berlijn. Dit moet betekenen de kwantitatieve toename van
het nieuwe, teneinde het omslaan in kwaliteit, hoedanigheid, te veroorzaken. Men

1) Grundlagen des Marxismus-Leninismus, Berlin 1964, p. 101.

2) TDR revyn 1961-11 (pag 21) geeft onder de titel "varför fri stad Västberlin?",
de redenen hiervoor op. Men schrijft o.a.

"Hier in het hart van onze republiek verspreidt een Amerikaanse zender, Rias
genoemd, zijn vergif. (Rias = radio-omroep in Amerikaanse sector).
Hier hebben hun centrales hun zetel, die georganiseerd en op grote schaal
mensen uit de DDR (d.i. Oost-Duitsland) ronselen".

ziet twee "sprongen" om de Sovjettisering te bereiken, n.l. ten eerste de neutralisering tot de vrijstaat West-Berlijn, ten tweede de Sovjettisering.

Een prospectus "Berlin, Hauptstadt der DDR" (Berlijn, hoofdstad der DDR), (ofwel Oost-Duitsland), die in 1961 in Oost Berlijn werd uitgegeven vermeldde: "Maar zijn deze plannen al niet geweldig, zijn ze niet de tekenen van een voor geheel Berlijn na te streven toekomst?"

In zijn redevoering van 8-2-1963, gericht tegen de bevolking van West-Berlijn, zet het Oostduitse staatshoofd, de 1e secretaris der Oostduitse communistische partij, Walter Ulbricht, deze bevolking aan, niet op de met Bonn verbonden partijen en politici te stemmen en hij zegt:

"Wij willen de Westberlijnse medeburgers er voor behoeden, dat zij op een of andere dag wederom de rekening moeten betalen. Geloof me, die rekening zou hoger zijn dan die van 1945!" 1)

Op de scholen in de Sovjet Unie wordt reeds onderwezen dat West Berlijn een vrijstaat is.

Afwisseling van druk volgens de Pavloviaanse methode in de vorm van blokkades, oorlogschantage enz. met vriendelijke gebaren in het kader der, in het Westen zo genoemde, "vreedzame coëxistentie" kunnen de neutralisering bevorderen. Hierna zouden soortgelijke methoden alsmede economische uitholling kunnen plaats vinden teneinde het gebied te Sovjettiseren.

Het historisch materialisme

"Het historisch materialisme is de uitbreiding van de stellingen van het dialectisch materialisme over de leer van het maatschappelijk leven, de toepassing van de stellingen van het dialektisch materialisme voor de vorming van het maatschappelijk leven en op de maatschappijleer. Het is de wetenschap van de algemene wetten van de maatschappelijke ontwikkeling". 2)

In het voorgaande is al gebleken dat de Marxisten en communisten overtuigd zijn van een bepaalde lijn van ontwikkeling, ook waar dit de toekomst betreft. Bovendien is duidelijk geworden dat zij van mening zijn deze ontwikkeling met de eigen activiteit te kunnen en moeten steunen. Daarom ook vermeldt de bovengenoemde definitie de zinsnede omtrent de toepassing voor de vorming van het maatschappelijk leven. Weliswaar verloopt de maatschappij-ontwikkeling volgens bepaalde wetmatigheden, maar indien men deze eenmaal kent - en deze kennis zou het historisch materialisme verlenen - dan kan de mens zelf ook de ontwikkelingen ten goede "sturen". Ook is hier wederom het gebod vertegenwoordigd, dat slechts die maatschappijleer wetenschappelijk is, die het historisch materialisme erkent.

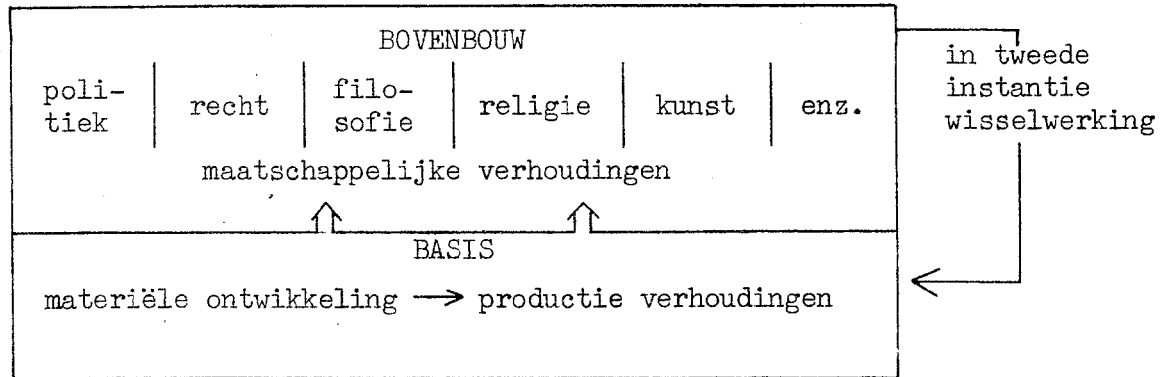
Basis en bovenbouw

Het materialisme leidt bij Marx en Engels tot de conceptie van basis en bovenbouw. Hierbij wordt er van uitgegaan, dat de productie-verhoudingen, d.i. de economische structuur met inbegrip van de vraag wiens eigendom de productiemiddelen zijn, de basis vormen van de maatschappelijke verhoudingen, ideeën en instellingen. Deze productie-verhoudingen zijn wederom het gevolg van de stand der productie-krachten b.v. de machines die uiteraard overeenkomen met de stand der materiële ontwikkeling, zoals b.v. de ontwikkeling der techniek. 3)

- 1) Aktuelle dokument från tyska demokratiska republiken, Berlin 1963-5, pag 29.
- 2) Kratki filosofski slovarj (kort filosofisch woordenboek), Moskva 1955, p 166.
- 3) Productiemiddelen is een ruimer begrip dan productiekrachten. De productiemiddelen zijn b.v. de grond, de gebouwen, de grondstoffen, de machines. De productiekrachten zijn uitsluitend de uitrusting om te produceren, zoals machines, gereedschappen enz.
Vide B.N. Ponomarev-polititsjeski slovarj (politiek woordenboek) Moskva, 1958 pag 452-453, 554-555.

"..... productieverhoudingen, die in een bepaald ontwikkelingsstadium overeenkomen met hun materiële productie-krachten. Het geheel dezer productieverhoudingen vormt de economische structuur der maatschappij, de reële basis, waarop zich een juridische en politieke bovenbouw verheft en waarmee bepaalde maatschappelijke bewustzijnsvormen overeenkomen". 1)

Schematisch zou men dit als volgt kunnen weergeven.

Men gaat er hierbij vanuit dat de materiële ontwikkeling niet alleen invloed heeft op de omringende natuur - zo kan men met machines hoge dijken aanleggen die overstromingen voorkomen, iets waartoe men in de oertijd niet in staat was. Men gaat er ook vanuit dat deze materiële ontwikkeling invloed heeft op de menselijke natuur.

"De arbeid is allereerst een proces tussen de mens en de natuur Doordat hij door deze beweging op de natuur buiten hem inwerkt en deze verandert, verandert hij tegelijk zijn eigen natuur". 2)

Ook op de verhoudingen tussen de mensen onderling hebben de productieverhoudingen invloed.

"Met het verwerven van nieuwe productie-krachten veranderen de mensen hun productiewijze en met de verandering van de productiewijze, van de manier om in hun levensonderhoud te voorzien, veranderen zij al hun maatschappelijke verhoudingen". 3)

B.v. in de feodale tijd bestonden geen grote machines, de landbouw werd door veel werkkrachten uitgevoerd, de ondergeschikte boeren en horigen werkten voor de grootgrondbezitters.

De industrie ontwikkelde zich en deze vorm van landbouw kon zich niet handhaven. Het kapitaal kwam in handen der groten van de industrie, die in het op het feodale tijdperk volgende kapitalistische tijdperk de macht verkregen. De verhoudingen tussen de mensen werden hierdoor anders dan in de feodale maatschappij. De maatschappelijke verhoudingen kunnen echter ook omgekeerd hun invloed op de basis doen gelden en wel:

- a. evolutionair en
- b. revolutionair.

In zijn brieven over het historisch materialisme zegt F. Engels:
 "De politieke rechtelijke, filosofische, religieuze, literaire, artistieke enz. ontwikkeling berust op de economische. Doch zij allen reageren ook op elkaar en op de economische basis
 doch de mensen maken hun geschiedenis zelf".

- 1) K. Marx. Voorwoord bij de critiek der politieke economie, 1859.
- 2) K. Marx in "het Kapitaal (I)".
- 3) K. Marx "De ellende der filosofie, 1847".

In revolutionair opzicht achten Marx en Engels het van groot belang dat het proletariaat klasse-bewust wordt en zich bewust wordt van de toestanden welke zouden aantonen dat het einde van het kapitalisme gekomen is. Ook hier wederom een wisselwerking tussen bovenbouw en basis, want door dit bewustzijn wordt de proletarische revolutie bevorderd, terwijl na deze revolutie de gewijzigde maatschappelijke verhoudingen hun invloed doen gelden zowel op het recht, de religie enz., als ook op de economische verhoudingen en ontwikkeling. Immers het recht wordt "recht" in communistische zin enz. 1)

LITERATUURLIJSTAlgemeen

- W. Banning - Het communisme als politiek-sociale wereldreligie.
- W. Banning - Karl Marx (Aula-pocket 45).
- F. von Borckenau - Karl Marx: Auswahl und Einleitung (Fischer) Frankfurt a/M '56.
- K. Steger - Im Banne des Kommunismus. Ein werkbuch über die Idee und Gefahr des Kommunismus. (Rex) Luzern 1952.
- W. Leonhard - Sowjet-ideologie heute, deel 2: die politische Lehren (Fischer pocket) Frankfurt a/M 1962.
- H.J. Störig - Geschiedenis van de filosofie (prisma 409, 410) Utrecht, Antwerpen 1959.
- Grundlagen des Marxismus - Leninismus. (Dietz), Berlin (O) - '64.
- Grundlagen der Marxistischen Philosophie. Berlin (O) 1961.
- K. Marx, F. Engels - Manifest der kommunistischen Partei, 1848.
- F. Engels - Grundsätze des Kommunismus, 1847.
- F. Engels - Die Entwicklung des Sozialismus von der Utopie zur Wissenschaft, 1882.
- W.I. Lenin - Karl Marx een inleiding tot het Marxisme.

DIAMAT EN HISTOMAT

- G.A. Wetter - Sowjetideologie heute, deel I: Dialektischer und historischer Materialismus (Fischer) Frankfurt a/M 1962.
- G.A. Wetter - Der dialektische Materialismus und das Problem der Entstehung des Lebens (Pustet) München '58.
- G.A. Wetter - Die Umkehrung Hegels. Grundzüge und Ursprünge der Sowjetphilosophie (Wissenschaft u Politik) Köln, 1963.

1) Voor de hedendaagse communistische opvattingen van het recht zie o.a. de publicaties van vrije juristen (o.a. Unrecht als System, uitg. Bundesmin. f. gesamttdt. Fragen, Bonn), alsmede het tijdschrift Ost-Europa-Recht, onder redactie van Prof. Klaus Mehnert.

- dat het
elke
- mit be-
blutie
op het
teling.
- I.M. Bocheński - Der Sowjetrussische dialektische materialismus (Francke, Dalp-pocket 325.D) Bern, München '62.
- L. Koller - Geschichte und Dialektik, zur Methodenlehre der dialektischen Geschichtsbetrachtung, Hamburg 1955.
- H. Ogiermann - Materialistische Dialektiek (Pustet) München 1958.
- G.E. Gleserman - Der Marxismus-Leninismus über Basis und Überbau (Dietz) Berlin (O).
- K. Marx - Zur Kritik der Hegelschen Rechtsphilosophie, 1844.
- K. Marx - De ellende der filosofie, 1847.
- K. Marx - Die deutsche Ideologie, 1845-46.
- F. Engels - Briefe über den historischen Materialismus.
- F. Engels - Dialektik der Natur.
- F. Engels - Herrn Eugen Dührings Umwälzung der Wissenschaften ("Anti-Dühring"), 1878.
- F. Engels - Über den Verfall des Feudalismus, und das Aufkommen der Bourgeoisie.
- F. Engels - Die Heilige Familie.

ERRATA COMMUNISME (III)

Door de vakantie is de schrijver niet in de gelegenheid geweest zijn concept te corrigeren, waardoor enige errata tot stand zijn gekomen.

In de eerste zin van het artikel moet voor "alleen" worden gelezen "hoofdzake-lijk".

Het eind van de tweede zin wordt: "soms het scheppend Marxisme genoemd, heeft als grondslag de ideologie van Marx en Engels. Toch zijn er ook grote verschillen".

De derde (nu vierde) zin wordt: Het Marxisme bezit verschillende kenmerkende eigenschappen.

Blz. 2 voetnoot: "agrobiologie" moet zijn "agrobiologia", "de scholastici over het M-M" moet zijn "de scholastici van het M-M".

Blz. 4 de vierde zin van onderen moet worden gelezen als: "Marx en Engels hebben in hun leer een moreel doel".

.....

KRIJGSGEVANGENEN

Het maken van krijgsgevangenen is niet altijd een eenvoudige zaak.

Ondanks het feit, dat G-I Corps in Korea het grote belang benadrukte, krijgsgevangenen te maken om door middel van ondervraging gegevens te verkrijgen, kostte het maken van een Chinees krijgsgevangene zeer veel moeite.

Zelfs werd aan G-1 ROKDIV medegedeeld, dat voor iedere krijgsgevangene, levend binnengebracht, met een kist PX rations zou worden gehonoreerd.

Op zekere morgen berichtte de DC, dat een Chinees krijgsgevangene was binnengebracht. De patrouillecommandant had hem zijn kogelvrij vest laten aantrekken en hem zijn eigen helm laten opzetten.

.....

HET "ALZIEND OOG" IN DE LUCHT LUCHTWAARNEMING

(Bewerking van een artikel van 1e Luitenant Maurice J. Abrams 3d ArmdDiv USA)

Luchtwaarnemers kunnen U vertellen over de bedrevenheid van sommige dieren om zich te beschermen tegen waarneming. Jager zowel als gejaagde bedienen zich van dezelfde techniek. Hoewel de luchtwaarnemer zich uiteraard met andere objecten bezighoudt, zou zijn taak aanmerkelijk zwaarder zijn als de "vijand" zich de kunst van bescherming tegen waarneming beter zou eigen maken en in de praktijk zou brengen.

Hoewel de wetenschap vele soorten waarnemingsapparatuur heeft ontwikkeld, zullen de ouderen onder de vliegers nog steeds volhouden, dat het oog van de waarnemer dikwijls het beste all-round apparaat is om doelen op te sporen.

Als U soms van mening bent, dat de man die op 300 meter zijn geweer op U richt het enige is waarover U het hoofd moet breken, dan zou ik willen zeggen: "Denk nog eens na". Kijk onder het denken dan ook eens naar de lucht.

De man in het verkenningsvliegtuig kan U doden; gemakkelijker en zelfs sneller dan Uw tegenstander op de grond. Hij hoeft niets anders te doen dan een radiobericht door te geven, dat een artilleriebeschieting inleidt. Het is ook helemaal niet nodig om hiervoor een expert in het waarnemen te zijn.

Neem eens plaats op de tweede stoel van een licht verkenningsvliegtuig en maak eens een tochtje van Deelen naar Oldenbroek. U zult met het blote oog onmiddellijk ontdekken, dat alleen bijzonder dicht gebladerte redelijke dekking biedt tegen waarneming. En zelfs dat is nog niet geheel afdoende want als U de snelheid en de vlieghoogte vermindert, kunt U door het gebladerte nog vrij veel details opmerken.

U bent nog maar vijf minuten in de lucht of Uw eerste doel komt al in zicht. U ziet sporen dwars over een geploegd veld die eindigen bij een artillerie-opstelling in de bosrand, waar men druk bezig is om een vuur op Uw troepen voor te bereiden. U kunt alle stukken goed onderscheiden en U ziet het bedieningspersoneel, dat zó opgaat in de uitvoering van hun taak, dat het blijkbaar niet beseft, dat het speurend oog van de vijand de dreigende aanval tegen hen zelf kan doen losbarsten.

Het tweede, derde en vierde doel, - verzorgingstrucks in colonne die zich over de weg verplaatsen - volgen elkaar snel achtereen op. De beweging verradert hen.

Zien betekent ook veelal gezien worden. Het is vrijwel zeker dat U bent waargenomen en als U dan nog meer wilt ontdekken, neemt U te veel risico. Ondertussen heeft U kunnen zien, dat kleine stof- of rookwolkjes direct opvallen, zelfs de geringe wolkjes, opgeworpen door een traktor die het land ploegt.

Daar de vijandelijke activiteit schijnbaar tot rust is gekomen, spant U zich in om nog meer te ontdekken. Plotseling neemt U een kleine lichtflikkering waar, maar als U zich omdraait in de richting waarin U dit heeft opgemerkt, ziet U niets. U grijpt naar Uw verrekijker en speurt de bosrand, rechts van U, af. U ziet enkele flauwe sporen die tussen de eerste rij bomen lopen en als U deze tracht te volgen, ziet U de lichtflikkering weer. U bevindt zich bijna oog in oog met een grondwaarnemer; de weerkaatsing van het zonlicht op de lenzen van zijn kijker hebben hem verraden. Hoewel zijn voertuig goed gecamoufleerd is, merkt U op, dat hij een deel van het onderdeelkenteken op de bumper niet onleesbaar heeft gemaakt, zodat U kunt waarnemen, dat hij tot een gepantserde eenheid behoort. U krabbelt direct een notitie dat de vijand overweegt, deze weg als opmarsweg te gaan gebruiken.

Deze lichtflikkering herinnert U dan aan de noodzakelijke lichtdiscipline bij duisternis. Een onachtzaam militair, die op zoek naar zijn tent, een zaklantaarn gebruikt, kan de luchtwaarnemer juist het laatste stukje in handen spelen dat voor de S2 het beeld over de vijand compleet maakt.

Als U Oldenbroek nadert, wordt een artilleriedoelengebied overdekt met inslagen. Ofschoon de stukken zich in gedekte opstelling bevinden, wijdt de piloot U in in een der geheimen van waarneming.

Hij vertelt U, dat in de meeste gevallen bij de inslag van een projektiel de scherfwerking een figuur van een pijlpunt te zien geeft die in de richting van de stukken wijst. Zo ziet U al weer, dat zelfs het volledig verborgene kan worden waargenomen.

De vlieger zet het toestel weer aan de grond. Maar vóór U Uw zitplaats verlaat neemt U zich voor dat kleine beetje extra tijd voor lief te nemen om de eenvoudige regels van camouflage op te volgen. De extra minuten die U hieraan besteedt, zullen U vele gespaarde levens als rente opleveren.

.....

INLICHTINGEN GRONDSLAGEN

(Gedeeltelijk uit Amerikaanse bron)

Het werk van de inlichtingendiensten steunt op vaste grondslagen. Het zijn achtereenvolgens:

I. INLICHTINGENWERK IS ONONDERBROKEN

Meestal moeten Commandanten besluiten nemen, die ingegeven zijn door een onvolledig beeld over de vijand. Dat is nauwelijks te vermijden, omdat de vijand ons opzettelijk dit beeld tracht te onthouden. Daarom kost het ons zoveel moeite en tijd.

Bij het steeds inniger wordende gevechtscontact geeft de vijand zich uiteraard meer bloot, maar de situatie wordt ook steeds onoverzichtelijker, tenzij wij al onze verzamelorganen kunnen blijven benutten en wij de situatie wel kunnen overzien en daaruit de ontwikkelingen kunnen afleiden. Zijn we daartoe werkelijk in staat, dan zijn de inlichtingensekties van het hoogste nut voor de besluitvorming van de commandant.

Rust aan het front of rust voor de eenheid betekent geen rust voor de inlichtingensekties, omdat men zich dan alweer moet voorbereiden op de volgende fase.

II. VERBAND INLICHTINGEN EN OPERATIE

De honger van goede inlichtingensekties is nimmer te stillen, maar niet alles gaat ons aan. Men moet zich beperkingen opleggen, met uitzondering van die situaties, waarin we zelf rechtstreeks betrokken zijn: onze eigen opdracht en onze eigen operaties. Die moeten slagen. Daarom moet alle aandacht gericht zijn op de versturende invloeden van vijand en terrein. M.a.w. kan op enige plaats en te eniger tijd door vijandelijk optreden de uitvoering der opdracht (dat zijn dus de operaties) belemmerd worden of zelfs volledig mislukken.

Zonder voldoende inzicht in deze storende invloeden dreigt een mislukking.

III. DE DIEPTE EN BREEDTE VAN HET GEBIED, WAARVOOR INLICHTINGEN WORDEN VERZAMELD

Eenheden opereren in vakken of soms langs assen. Deze zijn begrensd en buiten deze begrenzing ligt ook de absolute verantwoordelijkheid van de commandant voor alles wat er gebeurt en niet gebeurt. De regel is, dat verantwoordelijkheid zich uitstrekt tot een diepte in vijandelijk gebied (of

niemandsland) als nog bereikt kan worden door organieke en onder bevel gestelde wapens. Tot zover reikt de arm van de commandant. Tot zover kan hij de gebeurtenissen beïnvloeden. Tot zover reikt dus ook de inlichtingenverantwoordelijkheid.

De belangstelling reikt evenwel verder. Verder in de diepte en verder in de breedte. Hoe ver zich deze zône van belangstelling uitstrekt is moeilijk exact aan te geven.

De breedte ligt officieel niet verder dan de eigen vakgrenzen, doch het ligt voor de hand, dat gebeurtenissen in nevenvakken toch wel onze onverdeelde belangstelling moeten hebben. T.a.v. de diepte worden vastgestelde afstanden genoemd, t.w. voor een bat 10 km, voor een brig 50 km en voor een div 75 km. 1)

IV. PLANNING

Het komt voor dat kernvragen najlen op de feiten. Wanneer een av wordt ingezet en men moet dan nog beginnen met het stellen van een kernvraag "Hoe en waar en met welke sterkte verdedigt zich de vijand?", dan is deze kernvraag verkeerd gesteld, althans op een verkeerd moment.

Deze kernvraag had men moeten stellen vóórdat het besluit van de Commandant was gevallen, ja zelfs sterker, vóór het besluit genomen werd, had het antwoord op een kernvraag al bekend moeten zijn. Is dat niet zo, dan is elk besluit van iedere commandant onder alle omstandigheden een wilde gok. Conclusie:

Inlichtingenwerkzaamheden gaan telkens aan de besluitvorming vooraf.

V. SOEPELHEID

We kennen onze voorschriften, onze vaste orders en onze procedures. Naleving van voorschriften, die uitgaan van gemiddelde omstandigheden, biedt de meest veilige kans van slagen. Waar en wanneer de omstandigheden sterk afwijken van "het gemiddelde" kan afwijking van voorschriften en vaste orders geboden zijn. Ook dan nog blijven we in de lijn der vsn, omdat deze juist soepelheid bieden in het maken van plannen en in het uitwerken van taken.

VI. VERBEELDINGSKRACHT EN INITIATIEF

Dit betekent geenszins, dat men nog ontbrekende gegevens moet aanvullen met fantasieën. Met een schaars aantal gegevens moet men trouwens altijd zeer voorzichtig zijn. Wij bedoelen dit: er kan telkens een situatie ontstaan, waarin de verdere ontwikkeling "voor de hand" ligt. Welnu dat is een gevaarlijke veronderstelling, omdat het zogenaamde voor de hand liggende ook wel eens een gebrek kan zijn van onderkennen van alternatieven. We vervallen dan in het gemakkelijke: de vijand zal wel dit, of zal wel dat! Gebrek aan verbeeldingskracht heeft dan onze blik vernauwd. Juist in de beroemde "evidente gevallen" komt het er op aan, dat de inlichtingenofficier zegt: "En toch wil ik wel eens weten, wat er zich in deze rustige hoek afspeelt".

Zijn ontdekkingen kunnen verrassend zijn.

VII. VEILIGHEID

De manoeuvre, de vuren, snelheid en doelmatigheid staan vaak de veiligheid in de weg. Hiertegen is slechts één gulden regel opgewassen "De veilig-

1) In onze verhoudingen zijn de afstanden van brig en div wel wat aan de hoge kant.

heid moet de operatie dienen en niet belemmeren of onmogelijk maken". Onder alle omstandigheden houdt men zich voor ogen, dat de inlichtingenactiviteit van de vijand geen stilstand kent.
De vijand houdt U voortdurend op de korrel!

VIII. DIENSTBETOON

De inlichtingensektie is één van de vier evenwaardige stafsekties. Ze is er t.b.v. de Commandant. Nimmer doel op zich zelf zijnde, worden de werkzaamheden van de sektie bepaald door de behoeften van Commandant en eenheid. Hierin ligt de enige garantie voor doeltreffende prestaties!

.....

EEN VOORBEELD VAN EEN SYLLABUS VOOR DE OPLEIDING VAN DE VERKENNINGSGROEP VAN HET PAINFBAT (MECH EN MOT)

door R.S. Hermanides, Kapitein der Jagers

De voorschriften over taak en optreden van deze groep zijn als uitgangspunt genomen (zie VR 7-257 st st- en vzg cie mech en VR 7-256 st st- en vzg cie mot).

Terzijde moge hierbij de opmerking worden gemaakt, dat de formulering van taak en optreden in beide voorschriften niet gelijklopend is, doch in strekking en bedoeling wijken ze niet van elkaar af. Wel vinden wij een afwijking v.w.b. de stafverantwoordelijkheid, die in VR 7-257 (mech) wordt gegeven aan de plv bc en in VR 7-256 (mot) aan de S2.

Aangezien de verkenningsgroep een INDAS-onderdeel is, werd een opleidingscyclus van 4 maanden genomen. Een maand is hierbij gesteld op 4 oefenweken, een dag op 8 lesuren, een periode van 14 dagen op 76 lesuren en een maand op 2 x 76 = 152 lesuren. Per 4 maanden levert dit 4 x 152 = 608 lesuren op.

Bij onderstaand schema is er van uitgegaan, dat een velddiensttag bestaat uit 7 lesuren instructie c.q. praktische oefening en 1 lesuur onderhoud.

Het voorbeeld ziet er dan als volgt uit:

1. Onderhoud	136
2. Inspectie compagniescommandant	16
3. Geestelijke verzorging	20
4. Voorlichting	8
5. Krijgstucht	8
6. Inwendige dienst	8
7. Exercitie/schietopleiding	24
8. Lichamelijke oefening	32
9. Hindernisbaan	12
10. Abc (individuele opleiding)	7
11. Ehaf	6
12. Handgranaten	4
13. Tanknabijbestrijding	4
14. Wapenkennis	8
15. Individuele velddienstonderwerpen	7
16. Schieten	36
17. Abc (opleiding abc-ploeg)	14
	<hr/>
Transporteren	350

	Transport	350
18. Herkenning russisch materiaal		22
19. Gevechtsinlichtingen		4
20. Kaartlezen/kompas/luchtfoto's/kijker		30
21. Mijnen/valstrikken (eigen en russische)		8
22. Russische organisatie en tactiek		4
23. Verbindingen		16
24. Beveiliging commandant		7
25. Infiltratie en schuilbivak		8
26. Inrichten waarnemingspost, mobiel en statisch		21
27. Overgangsmiddelen, geïmproviseerd		14
28. Verkenning, gemotoriseerd		14
29. Verkenning, te voet		14
30. Oefeningen in bataljons c.q. hoger verband		48
31. Reserve		48
	Totaal	608
32. Infiltratie bij duisternis		4
33. Rivierovergang bij duisternis		8
34. Verkenning, gemotoriseerd bij duisternis		16
35. Verkenning, te voet bij duisternis		16
36. Waarneming bij duisternis		8
37. Kaartlezen en kompas bij duisternis		8

Toelichting:

De onderwerpen 5 t/m 16 omvatten een volledige IAMV opleiding, volgens door C- 1LK gestelde eisen. Geweervechten werd buiten beschouwing gelaten, omdat in de organisatie van een painfbat (mech) alleen onderofficieren van de groep met een geweer zijn bewapend en het ligt in de bedoeling de organisatie van het painfbat (mot) hieraan aan te passen. De functie-opleiding is vervat in de onderwerpen 17 t/m 29 en 32 t/m 37. De uren voor de onderwerpen 32 t/m 37 komen uiteraard boven de ter beschikking zijnde 608 lessen.

- ad 1. Per 2 weken 1 dag 14-daags onderhoud en 9 lessen (dagelijks onderhoud en inspecties).
- ad 3. Eénmaal per maand 2 uur maandelijkse geestelijke verzorging en overigens 1 uur per week.
- ad 15. Dit omvat de onderwerpen wachten en posten te velde, tekens te velde, gangen door het terrein, camouflage, zicht- en vuurdekking, ordonnansendienst; waarnemen en afstand schatten worden behandeld bij onderwerp nr 26.
- ad 16. Eénmaal ISK serie van 3 dagen en overigens éénmaal per maand $\frac{1}{2}$ dag.
- ad 17. Als verkenners moeten zij uiteraard ook de a- en c-verkenning beheersen; bovendien zijn zij het meest in aanmerking komend personeel om de S2 te assisteren bij eventuele ontsmetting.
- ad 19. Dit omvat de onderwerpen behandeling en afvoer krijgsgevangenen, documenten, buit en veldveiligheid; het onderwerp inlichtingen en vijand wordt behandeld bij onderwerp nr 26 resp. 18, 21 en 22.
- ad 26. Hierbij tevens te beoefenen waarnemen, afstand schatten, rapportage en veld versterkingen.
- ad 30. Ter beschikking voor wacht- en kazernediensten, ceremonieel, verlof, alarmoefeningen, commando- en MIO-inspecties e.d.
- ad 32. Gecombineerd met rivierovergang bij duisternis.
- ad 33. Deels gecombineerd met een infiltratieoefening.

Het optreden als bataljonspolitie, verkeersregelaar en colonnebegeleider wordt in feite alleen in de praktijk beoefend bij oefeningen in hoger verband. Wel zouden de drie motorordonnansen/verkenner b.v. met een colonnerit o.l.v.

350
 22 de bataljons MTO kunnen meegaan. Deze uren waren dan zo mogelijk en bij voorkeur
 4 voor hen af te halen van het onderwerp ad 26 (inrichten wp enz.). Overigens zal
 30 de S2 extra aandacht moeten besteden aan het kader, speciaal het dienstplichtig
 8 deel, v.w.b. de onderwerpen herkenning, organisatie en tactiek Sovjetstrijd-
 4 krachten. En ook de in het schema geheel niet voorkomende onderwerpen: opstei-
 16 len art-, mr-, en bomraps en aanvragen en leiden van art- en mr vuur zal hij
 7 met hen dienen te behandelen.

..... 8 Met nadruk moge er op gewezen worden, dat dit een voorbeeld is, en dat
 21 er dus afhankelijk van de persoonlijke inzichten van BC en S2 kleine wijzigin-
 14 gen mogelijk zijn.
 14
 14
 48
 48

..... 48
 48
 608
 4
 8
 16
 16
 8
 8

..... 4
 8
 16
 16
 8
 8

VERKLARENDE WOORDENLIJSTEN EN -BOEKEN

..... 4
 8
 16
 16
 8
 8

1. In artikel nr 3 van het MID-Blad 4/64 is een lijst opgenomen met uitdrukkin-
 gen, zoals die door de Duitse Inlichtingendienst wordt gebruikt.
 Hierop werd een suggestie ontvangen, de Nederlandse uitdrukking toe te voe-
 gen, aan welke suggestie wij aan het slot van dit artikel gaarne voldoen.
 Op het grote belang, de juiste militaire terminologie te gebruiken.

..... 4
 8
 16
 16
 8
 8

2. Allereerst volgen hieronder enige boekwerken, waarin deze terminologie is te
 vinden:

VR 2-7202 Natolijst van standaardtermen en definities in de engelse taal,
 met toevoeging van deze termen in de franse taal.

VR 2-7203/1 (Verschijnt binnenkort)
 KL lijst van standaardtermen en begripsomschrijvingen Taktiek.

Een voorbeeld uit deze lijst volgt hieronder:

Gevechtsweldebewaking

Het voortdurend (onder alle omstandigheden, bij dag en nacht) en syste-
 matisch bewaken van het gevechtsweld, teneinde tijdig gegevens te verkrijgen
 (zie bewaken/bewaking) t.b.v. inlichtingen voor tactisch optreden.

Dit voorschrift zal in een zeer grote behoefte voorzien.

Het komt veelvuldig voor, dat verkeerde termen worden gebruikt of niet
 precies bekend is wat met een bepaalde term wordt bedoeld.

Voorts is een ongenummerd boekwerk verschenen onder de titel:
 Logistiek Woordenboek voor de KL, uitgave door KMG van 6 mei 1963.

Hierin worden de logistieke termen verklaard.

VOORBEELD: Goederen, retour

Goederen, schroot en afval, welke worden afgevoerd naar een verza-
 melplaats of een bevoorradingsinrichting.

..... 4
 8
 16
 16
 8
 8

3. Voor vertalers Russisch zijn de volgende verklarende militaire woordenboeken
 van belang:

- TM 30-544 Glossary of Soviet Military Terminology
- Vorläufiges Wörterbuch - Wehrwesen Wehrtechnik, Russisch-Duits, (beperkt
 oplage) van het Bundesministerium für Verteidigung, Bonn.

De moeilijkheid is om de Duitse en Amerikaanse verklarende tekst in goed Ne-
 derlands weer te geven.

Hier ligt derhalve nog een belangrijk werk te wachten, doch intussen kan het boekwerk 7201 "Voorlopige verzameling militaire uitdrukkingen Russisch-Nederlands-Frans-Engels", met alfabetisch register, nog goede diensten bewijzen. Een juiste vertaling van het origineel, het Soviet verklarend militair woordenboek, is de beste oplossing, waarbij uiteraard moet worden gestreefd naar het juiste Nederlandse equivalent.

De vertalers zullen het te verschijnen boekwerk VR 2-7103/1 moeten bestuderen om de juiste Nederlandse tactische termen te leren hanteren.

4. Hieronder volgt een lijst met Duitse inlichtingentermen, waarachter het Nederlandse equivalent.

Aufklärungsaufträge oder Befehle	- Opdrachten tot verzamelen van gegevens
Aufklärungsanträge	- Verzoeken aan hogere eenheden om gegevens
Aufklärungsforderungen	- idem aan neveneenheden
Aufklärungskräfte	- Verzamelorganen
Aufklärungsübersicht	- Verzamelplan
Aufklärungsziel	- Verzameldoel (wordt bij ons niet gebruikt)
Auslegen	- Interpreteren
Bewerten	- Evalueren
Erkenntnis	- Inlichtingen
Feindbeurteilung	- S2/G2 beoordeling van de toestand
Frontnachrichtendienst	- MID-specialisten-eenheid
Gezielte Aufklärung	- Niet gebruikt in Ned. (een verkenning, waarvoor men speciaal is toegerust)
Grundlagenmaterial	- Basis inlichtingen zoals handboeken enz.
Kräfte-ordnung	- Sterkteverhouding, groepering en activiteiten
Lagebild	- Slagorde
Lagebestellung	- Overzicht zoals intsum
Nachricht	- Gegeven
Nachrichtenauswertung	- Verwerken van gegevens
Nachrichtengewinnung	- Verzamelen van gegevens
Nachrichtenquellen	- Bronnen
Nachrichtenverteilung	- Verspreiding
Nachrichtenverfahren	- Productie van inlichtingencyclus
Selbständige Aufklärung	- Verkenning door speciale eenheden
Vergleichen	- Het vergelijken van oude en nieuwe gegevens (deel van de interpretatie dus)
Zerlegen	- Geen Ned equivalent. Een deel van verwerken, inl registreren en ordenen

5. Tenslotte kunt U hieronder, bij wijze van curiositeit, kennis maken met de oorsprong van enige in het leger gebruikte termen, zoals deze worden verklaard in het voor de USA soldaat in Europa uitgegeven blad: "Army in Europe".

ARMY TERMS

In the Army you run into a lot of words that are seldom or never used in civilian life. Following are the origin and meaning of a few of them.

ADJUTANT : From a Latin word meaning "to assist".

ARTILLERY : From the French, artiller, meaning "to equip". It used to refer to all the instruments of war, but later narrowed down to its present meaning.

- kan het
h-Neder-
rijzen.
r woor-
fd naar
stude-
et Ne-
gegevens
m gege-
t ge-
nd
enning,
rust)
eken enz.
n akti-
- BAYONET : A French word for an item first made in Bayonne, France.
- BIVOUAC : Again a French word. It came originally from the German Beiwache. Bei means near, Wache guard.
- CADRE : French for "frame". In the Army it's a frame on which a unit is built.
- ECHELON : French, meaning "step of a ladder".
- HOWITZER : From the Czech word ("Houffnice") for catapult.
- JEEP : From the "GP" (General purpose) in the vehicle's nomenclature. The name is now a patented trademark.
- KHAKI : Originally a Hindu word meaning "dustcolored". We got it from the British, who had troops in India for a long time.
- MANEUVER : A French word that comes from Latin manu operati, to work by hand.
- MESS : From the Latin missus, a course at a meal.
- SOLDIER : From solidus, a piece of money in Latin, used to pay men of the Roman armies.
- TANK : This was a "secret weapon" when first used by the British in World War I. To keep it a secret, the crates containing the vehicle were labeled "water carrier". This shortened to "tank", and the name stuck.

SOVJETS BESTRIJDEN VIJANDELIJKE GELEIDE ANTITANK
RAKETTEN MET BEHULP VAN ROOK

ALGEMEEN

De Sovjets rekenen de geleide at-raket tot de meest geduchte tegenstander van de tank. In dit artikel wordt beschreven hoe gedacht wordt vijandelijke (NATO) geleide at-raketten doeltreffend met behulp van rook te bestrijden.

Vijandelijke geleide at-raketten (sovjet afkorting: PTURS) kunnen het best worden vernietigd door:

- raketten;
- artillerie;
- tanks;
- infanteriewapens.

Teneinde binnen schootsafstand van de vij PTURS te komen wordt gebruik gemaakt van rook.

NADELEN VAN DE DOORSNEE NATO-GELEIDE AT-RAKET

- De raket heeft slechts voldoende trefkans tussen 300 à 400 m tot 2000 à 3000 m. (De raket is tot ± 400 m zo goed als onbestuurbaar.)
- De raketschutter moet zowel het projectiel als het doel (vij tank) kunnen waarnemen. (Dit geeft richtmoelijkheden in bedekt terrein en wanneer het doel zich op grote afstand bevindt.)
- De geringe snelheid van de raket. (Dit vermindert de vuursnelheid van het inzetmiddel.)

Van deze nadelen maken de Sovjets gebruik.

UITBUITEN VAN DE NADELEN VAN DE VIJANDELIJKE PTURS

T54 tanks kunnen een afstand van 2000-3000 m binnen 8-12 min afleggen.

De tanks moeten gedurende deze tijd aan de waarneming van de vij PTURS-schutters worden onttrokken.

Dit wordt verwezenlijkt met behulp van rook.

Rookgordijnen kunnen gelegd worden door:

- artillerie;
- mortieren;
- vliegtuigen;
- rook verwekkende middelen van de tanks (thermische rook-generator TDA, of de rookgranaat BSSH).

UITVOERING

Methode 1

Het maskeren van tanks met behulp van de rookgenerator TDA (zie schets 1)
TDA-rookgeneratoren kunnen vrijwel gedurende onbeperkte tijd een doeltreffend rookgordijn produceren. Het is voldoende om twee à drie tankpelotons met deze generatoren uit te rusten, teneinde de rest van het tankbataljon, dat in ontplooide formatie aanvalt d.m.v. een rookgordijn volledig aan de waarneming van de vijand te onttrekken.

Zoals de schets laat zien verplaatsen twee pelotons uitgerust met TDA van 3 Tankeskadrons zich op de rechterflank van het bataljon op een afstand van ± 3.50 m voor het bataljon uit. Op deze wijze wordt op de voordeligste wijze gebruik gemaakt van de wind. (Zie windrichting)

Nadat het rookgordijn is gelegd nemen de rookgeneratorpelotons deel aan het gevecht.

Methode 2

Maskering d.m.v. rookgranaat BSSH (zie schets 2)

Andere Sovjet tanks T54 zijn uitgerust met twee rookgranaten BDSH-5 of BDSH-15. Deze granaten kunnen niet onbeperkt rook leveren, doch zijn na 9 à 11 minuten opgebrand. Voor het in stand houden van het rookgordijn is dan een nieuwe aanvulling van deze granaten nodig.

Het voordeel van deze BDSH-granaten is, dat de tankbemanning deze tijdens het rijden kan afwerpen, waarna de tank onmiddellijk aan het gevecht kan deelnemen.

Een granaat produceert een rookgordijn van 500 bij 100 m, indien de windsnelheid 5 m/sec bedraagt.

Om een voor de aanval ontplooid tankbataljon doelmatig door rook te kunnen afschermen, zijn tenminste één à twee tankpelotons uitgerust met voornoemde granaten nodig.

NOOT: De TDA-rookgenerator en de BDSH-rookgranaat zijn slechts doelmatig bij een windrichting tanks-vijandelijke PTURS.

Methode 3

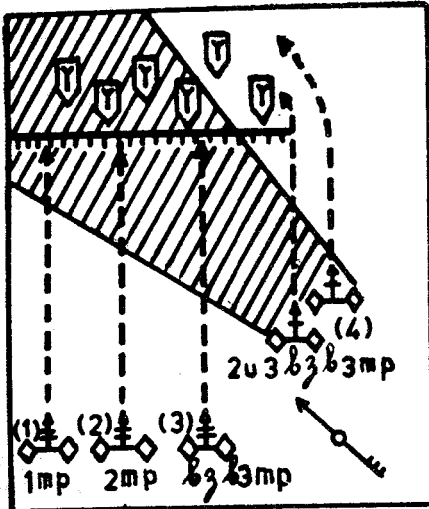
Indien echter de wind van de vijand afwaait, wordt de voorkeur gegeven aan een rookscherm dat gelegd wordt d.m.v. artillerie, mortieren of vliegtuigen. Het meeste effect zal gesorteerd worden indien de granaten/bommen achter de vijand worden afgevuurd/afgeworpen.

Een groot nadeel van deze methode is echter het feit, dat een relatief groot aantal artillerie/mortiergranaten moeten worden verschoten om de vijand voldoende in te roken en hem de waarneming van de aanvallende tanks te ontzeggen.

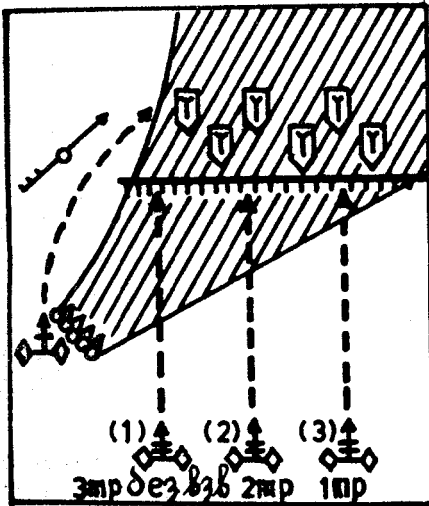
Volgens een berekening van Sovjet specialisten zijn voor het afschermen van een voor de aanval ontplooid tankbataljon, voor een periode van 7 à 8 minuten,

LEGENDA

- (1) 1 Tankeskadron
 (2) 2 " "
 (3) 3 " " (-)
 (4) 2e en 3e pel 3 tankeskadron
- ☐ Vijandelijke (NATO-) geleide al-raket
 ↗ Windrichting

SCHETS 1**LEGENDA**

- (1) 3 Tankeskadron (minus een pel)
 (2) 2 " "
 (3) 1 " "
- ☐ Vijandelijke (NATO-) geleide al-raket
 ↗ Windrichting

SCHETS 2

bij een windkracht van 5 m/sec, ± vijfhonderd 85 mm granaten nodig. Met dit aantal wordt de volledige maskering van het tankbataljon door rook gegarandeerd.

Echter, zo beweren de Sovjets, is het niet nodig een dergelijk grote hoeveelheid rookgranaten te verschieten. De raketschutter moet immers zowel projectiel als tank gedurende 10 à 20 sec continue waarnemen; anders wordt de trefkans uiterst klein.

Derhalve acht men drie honderd 85 mm granaten bij een frontale wind, en honderd tot honderdvijftig van deze granaten bij een dwarse wind ruimschoots voldoende om de vijandelijke raketschutters de mogelijkheid van zuiver richten te ontnemen. Als voorwaarde wordt echter gesteld dat het rookscherm in stand moet worden gehouden totdat de tanks de vijand tot op 200-400 m zijn genaderd.

NOOT: Teneinde het effect van de PTURS nog meer te reduceren moeten de tanks:

- rijden met verhoogde snelheid;
- terreinplooiën en andere dekking uitsluiten;
- de manoeuvre snel uitvoeren;
- vuren met alle wapens.

(Tevens dient de ondersteunende artillerie max vuur af te geven op de veronderstelde PTURS-opstellingen.)

.....

("Taktische Randbemerkingen" von Major Wilhelm Speisebecher)

Entscheidende Geländeräume (taktisch belangrijke gebieden)

1. Onverschillig of de verdediging beweeglijk of statisch wordt gevoerd, steeds spelen de taktisch belangrijke gebieden een grote rol. Elke terreinstudie op hoger niveau heeft ten doel ze te vinden en vast te stellen. Slechts wanneer deze basis voor de verdediging tevoorschijn is gehaald, kan een verantwoorde groepering en bevelsverhouding volgen. Toch wordt dit probleem steeds weer over het hoofd gezien en wordt ergens een gebied als taktisch belangrijk bestempeld, zonder dat men blijkbaar weet wat dit betekent en waarom het als zodanig moet worden aangemerkt.

TF 59 punt 298 zegt:

"Entscheidende Geländeräume sind solche Räume, deren Besitz für die Führung des Verteidigungskampfes und für das Beherrschen des Verteidigungsraumes Voraussetzung ist. Oft werden diese Räume die Angriffsziele des Feindes sein....."

Die Brigade ist die unterste Kommandostelle, die entscheidende Geländeräume festlegt".

Wat is de betekenis van deze algemene regel voor onze opvatting van de verdediging? Hier volgen enkele concrete bruikbare regels.

2. Taktisch kan slechts een gebied zijn, dat in het kader van een verdediging voor tenminste een brigade van doorslaggevende betekenis is. Voor de gevechtsvoering van een bataljon zijn er weliswaar ook belangrijke, maar geen taktisch "entscheidende" (beslissende) gebieden.
3. Beslissende betekenis voor het voeren van het verdedigende gevecht kan een gebied slechts krijgen, indien door het bezetten of beheersen daarvan het succes, of - wanneer het in vijandelijke handen valt - de mislukking van de hele verdediging beslist wordt.

TF 59 punt 285 geeft aan dat het "letzte Ziel die Wahrung des Zusammenhangs der Verteidigung, also das Verhindern eines feindlichen Durchbruches" is.

Hieruit en uit de methode van de verdediging op brede fronten resp. de beweeglijke gevoerde verdediging komt sterk naar voren, dat het bij de beslissing over het succes van de verdediging tegen een overmachtige vijandelijke aanval niet gaat om gebieden gelegen vóór de frontlijn en slechts zelden om gebieden voor in het weerstandsgebied. Deze beslissing valt in het weerstandsgebied dikwijls in de diepte, op plaatsen waar de doorbraak dreigt en waar deze moet worden verhinderd, dus daar, waar het om de beslissing in de verdediging gaat, moet ook het taktisch belangrijke gebied liggen.

4. De bestemming van een terreindeel tot taktisch belangrijk gebied heeft vergaande gevolgen voor de groepering van de troepen en voor de gevechtsleiding. De belangrijkste opdracht aan degene, aan wie het werd toegewezen, is te verhinderen, dat dit gebied door de vijand wordt genomen of - indien het wordt genomen - dat het in 's vijands hand blijft. Deze opdracht kan op verschillende wijzen worden uitgevoerd en vereist niet altijd een sterke bezetting van het taktisch belangrijke gebied zelf. Vooral indien kernwapens worden gebruikt, zal men daar vaak van af zien. Effectieve beheersing moet in dit geval op andere wijze worden bereikt. Deze kan veelal worden bereikt door voorbereiding van een snelle bezetting.

In ieder geval wordt echter vereist, dat een vijand die zich daar vastzet door voorbereide tegenaanvallen wordt teruggeworpen. Daarmee worden als tactisch belangrijke gebieden uitgesloten alle geïsoleerde, aan vijandelijke aanvallen bijzonder blootstaande gebieden, d.w.z. alle vooruitgeschoven "bastions", alle in het voorste deel van het weerstandsgebied liggende hoogten, die uit hoofde van waarnemingsmogelijkheden werden inbegrepen, maar die door tegenaanvallen nauwelijks zijn te bereiken.

5. Wanneer de terreinstudie aldus heeft uitgemaakt, dat het bezit van een gebied als beslissend moet worden beschouwd voor de gehele verdediging, dan moet dit zodanig in het weerstandsgebied worden inbegrepen, dat het ook effectief beheerst kan worden.

Dat is slechts daar mogelijk waar alle voor de verdediging beschikbare krachten, in het bijzonder ook de reserves, kunnen samenwerken, teneinde dit terrein te behouden of weer in bezit te nemen. Na beëindiging van het gevecht kan een deel van het weerstandsgebied zijn prijsgegeven, doch nooit een tactisch belangrijk gebied (nr 285). Hoe verder het naar voren ligt, des te meer is het aan een snel aangrijpende vijand blootgesteld en des te moeilijker kan het door een tegenaanval worden teruggenomen.

In een goed opgebouwde beoordeling van het terrein moeten daarom eerst de tactisch belangrijke gebieden naar voren worden gebracht, daarna moet het te verdedigen vak (weerstandsgebied) zo worden gekozen dat ze effectief kunnen worden beheerst. Het is onjuist eerst het verdedigingsgebied te bepalen en dan pas naar de tactisch belangrijke gebieden te kijken.

6. Vaak zal zich het geval voordoen, dat er binnen het aan een bataljon toegewezen verdedigingsvak geen (nieuw?) tactisch belangrijk gebied is. Dit moet ook zo zijn, want gezien punt 298 wordt één tactisch belangrijk gebied in de regel ook door een bataljon verdedigd. Daarmee ligt voor dit bataljon haar opdracht ook vast en het moet daarvan niet worden afgebracht.

(NOOT: hangt samen met de Duitse opvatting omtrent steunpunten, waarbij het Duitse bataljon volgens Nederlandse begrippen één steunpunt vormt.)

7. Vanzelfsprekend mag de verdediging van een tactisch belangrijk gebied niet slechts op papier bestaan, doch moet zij precies worden verkend, doordacht, gepland en voorbereid.

8. Ook bij een goed begrip hieromtrent geeft, gezien de ervaringen het vaststellen van het gebied, dat werkelijk van tactisch belang ("beslissend") is, toch nog vaak moeilijkheden. Vaak bestaat dit gedachtenproces slechts in een weinig systematisch zoeken of zelfs uit een onoverdacht raden. Daarom volgen hier enkele praktische aanwijzingen:

- a. In de eerste plaats kan het probleem slechts worden opgelost, indien men het weerstandsgebied (vak) van een divisie of een brigade - niet slechts dat van een bataljon - in ogenschouw neemt.
- b. De belangrijkste aanwijzing geeft de (in punt 301 van TF 59 vereiste) zorgvuldige terreinbeoordeling voor een vijandelijke aanval, gezien vanuit het standpunt van de vijand. Het gaat er om - uitgaande van een tactisch juist optreden - zijn waarschijnlijke aanval met alle mogelijkheden in elke fase naar voren te brengen. Waar zal hij naderen, waar de aanval inzetten, waar inbreken, hoe? en waarheen verder aanvallen en waar tenslotte de doorbraak inzetten? Wat zullen zijn aanvalsdoelen zijn? Lukt het, hiervan duidelijke en verantwoorde voorstellingen te krijgen, dan heeft men, wiskundig gezien, de meetkundige plaats gevonden, waarop deze of gene tactisch belangrijke ("beslissende") gebieden moeten liggen.

c. Het laatste uitsluitel geven de overwegingen wanneer, hoe, waar en met welke krachten deze aanval moet of kan worden beantwoord, dus het eigen verdedigingsplan.

Ook dat is in de eerste plaats een beoordeling van het terrein, ditmaal echter bezien vanuit het standpunt van de verdediger. Daar waar de verdediger zich met kans op succes tegen de aanvaller teweer kan stellen, daar waar gunstige voorwaarden voor de tegenaanval aanwezig zijn, daar waar de verdediger in staat is een gebied te beheersen of weer in bezit te nemen, daar ligt de tweede meetkundige plaats (om bij dezelfde vergelijking) te blijven. Bij een aldus opgebouwde gedachtengang worden alle moeilijkheden onbevooroordeeld tegen elkaar afgewogen.

Op deze wijze zal men als regel ook het werkelijk tactisch belangrijke gebied ontdekken.

9. Soms laten minder geoefenden zich op dwaalwegen voeren door de aanwijzing, dat het tactisch belangrijke gebied voorwaarde moet zijn voor de beheersing van (een deel van) het weerstandsgebied. Daaruit wordt dan geconcludeerd, dat het steeds een hoogte met goede waarneming en schootsvelden moet zijn, die zijn invloed zo mogelijk ver in de "beveiligingsstrook, doch in elk geval ver voor in het weerstandsgebied moet kunnen doen gelden.

Hoe gewenst dit ook zou kunnen zijn, het gevaar is zeer groot dat dan de verkeerde tactisch belangrijke gebieden worden gekozen.

De beheersing van deze gebieden mag ook hier weer niet vanuit het standpunt van het bataljon of door de reikwijdte van haar zware wapens worden beoordeeld, doch zij moet vanuit het niveau van de divisie of de brigade worden bezien. Beheersing in deze betekenis is minder waarneming en vuuruitwerking dan wel de mogelijkheid met de beschikbare krachten overal in het te beheersen gebied snel te kunnen ingrijpen. Daarom zullen de tactisch belangrijke ("beslissende") gebieden dikwijls worden gevormd door bosgebieden, terreincompartimenten of nauwe doorgangen.

Conclusie

Uit al het hiervoor gestelde kunnen de volgende vuistregels worden afgeleid:

- De brigade beveelt als laagste niveau dat terreindeel als tactisch belangrijk gebied, dat indien het wordt beheerst, een vij doorbraak kan verhinderen en dat indien het in handen van de vijand valt, de gehele verdediging uit zijn verband kan brengen.
- Het aantal tactisch belangrijke gebieden moet zo klein mogelijk worden gehouden opdat het belang van deze gebieden niet in waarde vermindert.
- Het tactisch belangrijke gebied moet doorgaans zo in het weerstandsgebied zijn gelegen, dat het met alle krachten effectief zeker gesteld kan worden, d.w.z. meestal in de diepte.
- De belangrijkste aanwijzingen voor het bepalen van tactisch belangrijke gebieden worden verkregen door de beoordeling van de vijandelijke aanvalsmogelijkheden en het eigen verdedigingsplan.

Commentaar op het artikel van Major Wilhelm Speisebecher

"Entscheidende Geländeräume"

De visie, die de schrijver heeft op het vaststellen van "Entscheidende Geländeräume", een term, die wij vertalen met "taktisch belangrijke gebieden" is niet geheel nieuw, maar toch wel van zóveel betekenis, dat het alle aandacht waard is.

In Nederland is de Engelse uitdrukking "Critical Terrain Features" vertaald met "Tactisch belangrijke gebieden" en de Duitsers gebruiken hiervoor dus de term "Entscheidende Geländeräume".

Deze respectievelijke vertalingen dekken elkander niet geheel. Het Duitse "Entscheidend" heeft een zwaarder inhoud dan ons "taktisch belangrijk". De aanduiding dwingt tot het toekennen van een beslissende waarde aan een terreindeel en derhalve kan de schrijver dan ook betogen dat dit "beslissende terreindeel" bepalend is voor het voeren van het gevecht. Het doet enigszins denken aan een woord, dat wij vroeger ook gebruikten n.l. "sleutelterrein" (keep terrain). Naar de mening van de schrijver, moet het "Entscheidende Geländeräum" effectief be- heerst kunnen worden. Bij een vergelijking met de Nederlandse terreinbeoordeling dient men te bedenken, dat "taktisch belangrijke gebieden" één van de vijf terreinaspecten is. Het is mogelijk uit vier van de vijf aspecten het taktisch be- langrijk gebied te definiëren.

Het is evenzeer mogelijk een gebied op vrij subjectieve gronden te kwalifi- cieren als taktisch belangrijk gebied en daarin achtereenvolgens de overige as- pecten te bepalen.

Het benaderen en het vaststellen van "Entscheidende Geländeräume", zoals de schrijver zich die voorstelt is daarom anders. Hij noemt het de meetkundige plaats van de aanval, aanvalsrichting en doorbraak en gezien vanuit het stand- punt van verdediger, de meetkundige plaats voor de tegenaanval en waar een ge- bied beheerst kan worden. Doch nu verschuift schrijver de moeilijkheid slechts, want waar en waarom ligt dan in deze of gene richting of op deze of gene plaats de gunstigste plaats voor aanval of doorbraak of tegenaanval. Dan zal men toch pas tot een uitspraak kunnen komen, nadat resp. zijn vastgesteld: naderingsmoge- lijkheden, dekking, schootsvelden, waarneming en hindernissen. Iets anders is evenwel, dat de schrijver een beslissend terreindeel pas op brigadeniveau accep- teert.

Het kan zijn, dat wij vaak wat te royaal zijn met het bepalen van taktisch belangrijke gebieden. Soms zoeken wij er, met name in de verdediging, zolang naar tot we voor elke cie een onderdak in het terrein hebben gevonden. Zoveel steunpunten, zoveel taktisch belangrijke gebieden.

In de gedachtengang van de schrijver zouden we dit dan beter "taktisch gun- stige gebieden" kunnen noemen, die gunstig zijn omdat ze passen in het plan van de verdediging en de tegenaanval, doch niet altijd beslissend behoeven te zijn.

Het "Entscheidende Geländeräum" heeft dan meer de betekenis gekregen van de "Killing ground" en dan nog slechts in brigade verband.

Het nut van bovenstaand artikel is, dat de schrijver met grote nadruk wijst op het onderkennen van de meest essentiële gebieden, waarin het vijandelijk op- treden in groter verband gevaarlijk voor ons kan zijn. Een vijand zal nimmer een door ons taktisch belangrijk gekwalificeerd gebied aanvallen of bezetten, wanneer hij er geen heil in ziet voor de voortzetting van de aanval.

Vanzelfsprekend zijn er meer "taktisch gunstige" dan "taktisch beslissende" gebieden. Het is altijd goed om zich te beperken in het aantal taktisch belang- rijke gebieden, daar anders alles, dus ook niets belangrijk is geworden.

.....

Uit: ALGEMEINE SCHWEIZERISCHE MILITÄRZEITSCHRIFT

In bovengenoemd tijdschrift is een artikel verschenen onder de titel: "HINWEISEN ZUM NACHRICHTENDIENST IN SOWJETISCHER SICHT".

In dit artikel worden zowel een aantal definities van taktische begrippen aange- geven, als wel een konklusie van de schrijver.

Zo kennen de Sovjets 101 inlichtingentermen (7% van het totaal aan militai-

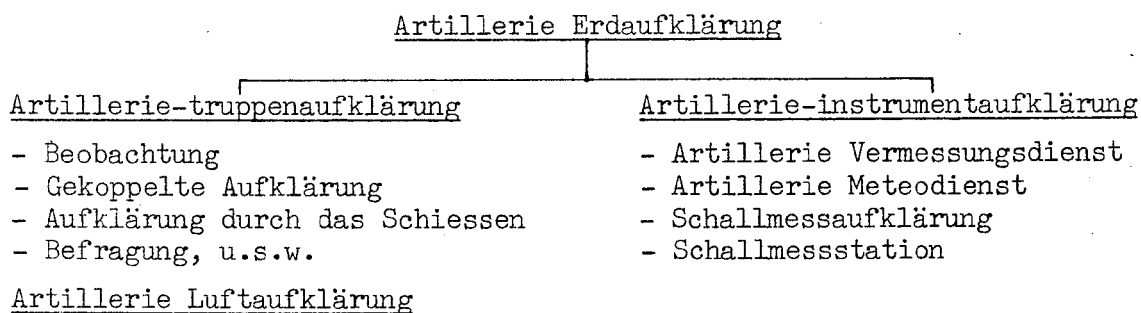
re termen), waartegenover slechts 50 NATO inlichtingentermen staan (1,7% van het totaal).

Uit enkele termen betreffende de verkenning geven wij onderstaand als samenvatting:

- a. "Die Aufklärung zu organisieren ist die erste Pflicht und eine Hauptaufgabe aller Kommandanten".
- b. Men kent:
 - 1. Een zelfstandige verkenningsgroep
Deze heeft meestal de sterkte van een peloton (mech of tk) en voert de verkenning door zien, luisteren, hinderlaag en zonodig door gevecht. De groep kan tot 20 km van de moedereenheid optreden.
 - 2. Een verkenningsafdeling (detachement)
Meestal bestaande uit een versterkte compagnie of eskadron. Deze afdeling wordt uitgezonden als er geen direkte aanraking met de vijand bestaat. Zij voert de verkenning uit door middel van waarneming, hinderlaag en gevecht; zij kan daartoe verkenningsgroepen 1-2 km uitzenden.

De gewelddadige verkenning kan dus door een verkenningsdetachement worden uitgevoerd, maar meestal zal hiervoor een bataljon worden aangewezen.

c. De Artillerie-Inlichtingendienst onderscheidt:

.....

VERGELIJKING VAN ZWARE MITRAILLEURS USA - USSR

Uit: Armour, sept 1964

	USA	USSR
Caliber	.50 (12.7)	.57 (M.S.)
Lengte (inch)	65	81
Gewicht (pound)	78	--
Aantal schoten/min	450	600
Max. bereik in meters	6800	7000
Effektief bereik in meters	1600	2000
Munitie	AP, APII BALL	AP, API HE
Pantser doorborend vermogen	100 m .87 inch	500 m 1.26 inch

De mitrailleurs 14.5 mm zullen wellicht op de BTR's worden gemonteerd.

.....